

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu im. nadkom. Józefa Bocheńskiego

<https://slaski.strazgraniczna.pl/sm/aktualnosci/6478,Pozegnanie-obroncy-Wegierskiej-Gorki.html>
30.04.2025, 05:04

Pozegnanie obrońcy Węgierskiej Górki

13 stycznia w Cięcinie odbyła się ceremonia pogrzebowa porucznika i podharcymistrza Antoniego Wolnego.

Ostatni żyjący obrońca Węgierskiej Górki, długoletni działacz społeczny w środowisku weteranów wojennych zmarł 9 stycznia. Antoni Wolny urodził się w 1922 roku w Rycerze Dolnej. W 1932 roku wstąpił do Związku Harcerstwa Polskiego. Brał udział w obozach harcerskich, uczestniczył też w różnych ćwiczeniach dziennych i nocnych. We wrześniu 1939 roku, na rozkaz dowódcy obrony majora Kazimierza Czarkowskiego, został skierowany do obsługi gołębi pocztowych. Po likwidacji tej formy łączności jej obsługa wycofała się w kierunku Żywca. Wyposażony w broń i amunicję Antoni Wolny otrzymał rozkaz kierowania ruchem ewakuacyjnym żołnierzy do Kocierza, a cywilów do Porąbki. Przy wysadzeniu mostu na Sole (w Zabłociu) harcerze zostali przydzieleni do plutonu łączności porucznika Mazura. Uczestniczyli w pierwszej potyczce oraz ostrzeliwaniu samolotu zwiadowczego nad Wadowicami. Walcząc za dnia, maszerując nocą na wschód grupa harcerzy z Węgierskiej Górki uczestniczyła w ostatniej bitwie pod Tomaszowem Lubelskim. Wtedy też nastąpił kres kampanii wrześniowej. Harcerzom udało się uniknąć niewoli i wrócić do domu pod koniec września. W kwietniu 1940 roku Antoni Wolny został aresztowany przez Gestapo. Po zwolnieniu przez pół roku ukrywał się przed wywózką do Niemiec. W maju 1941 roku został wywieziony do Wałbrzycha a następnie w październiku przeniesiono go do Kędzierzyna. Gestapo nadal interesowało się jego osobą, dlatego uciekł z robót i po wielu perypetiach dołączył do oddziału partyzanckiego „Malinka” w obozach Wisły przyjmując konspiracyjne pseudonimy „Jamnik” i „Janosik”. W lipcu 1944 roku związał się ze zgrupowaniem „Romanka”. W kwietniu 1945 roku wrócił do domu i niezwłocznie rozwiesił ogłoszenia o naborze do drużyny harcerskiej. Służbę w harcerstwie przerwał z powodu podjęcia pracy w szkole oraz podjęcia studiów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Katowicach. W 1982 roku przeszedł na emeryturę. Antoni Wolny był członkiem Kręgu Seniora. We wrześniu 1989 roku otrzymał odznaczenie Rozetę z Mieczami do Krzyża Za Zasługi dla ZHP oraz został awansowany do stopnia

podharcmistrza. W 2009 roku podczas obchodów 70. rocznicy Bohaterskiej Obrony Węgierskiej Górki porucznik Antoni Wolny został uhonorowany medalem „Pro Memoria” przyznawanym za wybitne zasługi w utrwalaniu pamięci o ludziach i czynach w walce o niepodległość Polski podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu. W 2011 roku podczas uroczystości przy Forcie „Wędrowiec” Prezydent Komorowski odznaczył Antoniego Wolnego Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla niepodległości Polski i działalność społeczno-kombatancką.

Źródło: 70 lat harcerskiej służby w Węgierskiej Górze, Komitet Organizacyjny Jubileuszu oraz Komenda Hufca ZHP w Węgierskiej Górze, Węgierska Górka, 1996

Zdjęcia: ŚMOSG, Stowarzyszenie Weteranów Polskich Formacji Granicznych, Daniel Franek.

